

**Discuții privind competența teritorială a instanței
învestite cu soluționarea contestației la executare,
în condițiile pluralității de debitori având domiciliu
sau, după caz, sedii diferite. Orientări
jurisprudențiale**

**Study on the Territorial Jurisdiction of the Court
Vested with a Contestation Against Forced
Execution, in Cases Involving Multiple Debtors
with Different Domiciles or Headquarters. Case-
Law Directions**

Diana OLARIU¹

Rezumat: Prin prezenta lucrare autorul își propune să realizeze o analiză succintă a soluțiilor adoptate în practica judiciară cu privire la competența instanței de executare investite cu soluționarea contestației la executare, în condițiile pluralității de debitori cu domiciliu sau, după caz, sedii diferite. Această situație nu beneficiază de o reglementare expresă, astfel că dispozițiile legale incidente în materia competenței instanței de executare au format obiectul unor interpretări și aplicări neunitare de către instanțele judecătorești, inclusiv de către Înalta Curte de Casație și Justiție. Analiza orientărilor jurisprudențiale va avea în vedere argumentele pe care se întemeiază fiecare soluție, precum și consecințele ce decurg din adoptarea și aplicarea acestora.

Cuvinte-cheie: competență; instanță de executare; contestație la executare; pluralitate de debitori; domiciliu sau sedii diferite.

Abstract: The author aims at doing an analysis of the case-law solutions regarding the competence of the enforcement court, vested with a contestation against the

---

¹ personal de specialitate juridică asimilat judecătorilor și procurorilor, INM (e-mail: revistathemis@inm-lex.ro).

Discuții privind competența teritorială a instanței investite cu soluționarea contestației la executare, în condițiile pluralității de debitori având domiciliu sau, după caz, sedii diferite.

Orientări jurisprudențiale

forced execution, in cases involving multiple debtors with different domiciles or headquarters. This situation has no express regulation, therefore the legal provisions on the jurisdiction of the enforcement court have not been interpreted and applied in a unitary manner by the courts, including the High Court of Cassation and Justice. The analysis of the case-law directions will take into consideration both the arguments and reasoning upon which each decision is grounded, and the consequences of their application.

Keywords: *jurisdiction; enforcement court; contestation against the forced execution; multiple debtors, different domiciles or headquarters.*

Practica judiciară se confruntă frecvent cu situații care nu beneficiază de o reglementare expresă, aceste împrejurări determinând, de multe ori, adoptarea unor soluții neunitare. Una dintre aceste situații se regăsește în materia executării silite și privește competența instanței de executare.

Potrivit dispozițiilor art. 651 alin. (1) teza întâi C.proc.civ., "Instanța de executare este judecătoria în a cărei circumscripție se află, la data sesizării organului de executare, domiciliul sau, după caz, sediul debitorului, în afara cazurilor în care legea dispune altfel". În conformitate cu dispozițiile alin. (3) al aceluiași articol, "Instanța de executare soluționează cererile de încuviințare a executării silite, contestațiile la executare, precum și orice alte incidente apărute în cursul executării silite, cu excepția celor date de lege în competența altor instanțe sau organe."

Reglementând competența de soluționare a contestației la executare, dispozițiile art. 714 alin. (1) C.proc.civ. stabilesc că aceasta aparține instanței de executare, cu excepția cazurilor prevăzute de alin. (2) și (3) ale aceluiași text de lege, asupra cărora nu ne vom apleca.

Prin urmare, dispozițiile legale sus-menționate instituie regula potrivit căreia competența de soluționare a contestației la executare aparține judecătoriei în a cărei circumscripție se află, la data sesizării organului de executare, domiciliul sau, după caz, sediul debitorului².

---

² G. Boroș, M. Stancu, *Drept procesual civil, Ediția a 4-a*, Editura Hamangiu, București, 2017, pag. 1173.

Această concluzie nu face obiectul vreunei controverse în practica judiciară. Competența teritorială a judecătorei se poate stabili cu ușurință atunci când executarea se desfășoară împotriva unui singur debitor sau împotriva mai multor debitori cu domiciliul sau sedii în circumscripția aceleiași instanțe. Problema apare, însă, în situația în care executarea silită se desfășoară împotriva mai multor debitori, care au domiciliul sau sedii diferite. În acest caz, legea nu consacră o regulă expresă, aplicabilă pentru determinarea instanței de executare competente din punct de vedere teritorial.

Astfel, în practică s-a ivit necesitatea de a determina judecătoria competentă să soluționeze contestația la executare, atunci când, în condițiile pluralității de debitori, aceasta este introdusă de un debitor care are domiciliul sau sediul în circumscripția altei instanțe decât cea care a încuviințat executarea silită.

Soluțiile adoptate de instanțele de judecată au fost diferite, ceea ce a generat numeroase conflicte negative de competență, fiind afectată astfel celeritatea procedurii execuționale. De altfel, însăși practica Înaltei Curți de Casație și Justiție este neunitară sub acest aspect, conturându-se două orientări diferite în soluționarea conflictelor de competență.

Astfel, într-o primă orientare, se apreciază că instanța competentă este cea în circumscripția căreia contestatorul debitor își are domiciliul/sediul, fiind fără relevanță că încuviințarea executării silite a fost dispusă de o altă instanță³.

Cea de-a doua orientare este în sensul atribuirii competenței de soluționare a contestației la executare instanței care a pronunțat încheierea de încuviințare a executării silite, ca instanță de executare, indiferent dacă debitorul contestator are sau nu domiciliul/sediul în circumscripția acesteia⁴.

În ceea ce ne privește, apreciem că, pentru a determina care dintre aceste două soluții este preferabilă, se impune a cerceta voința legiuitorului.

---

³ Exemplificativ, ICCJ, Decizia nr. 529 din 17 martie 2021, <http://www.scj.ro/1093/Detalii-jurisprudenta?customQuery%5B0%5D.Key=id&customQuery%5B0%5D.Value=177289>.

⁴ Exemplificativ, ICCJ, Decizia nr. 475 din 11 martie 2021, <http://www.scj.ro/1093/Detalii-jurisprudenta?customQuery%5B0%5D.Key=id&customQuery%5B0%5D.Value=177281>.

Discuții privind competența teritorială a instanței investite cu soluționarea contestației la executare, în condițiile pluralității de debitori având domiciliu sau, după caz, sedii diferite.

Orientări jurisprudențiale

Intenția legiuitorului se cristalizează prin analiza, din perspectivă istorică, a evoluției reglementării și, astfel cum s-a arătat în literatura de specialitate, aceasta constă în instituirea principiului unicității instanței de executare⁵.

Astfel, în reglementarea cuprinsă în Codul de procedură din 1865, dispozițiile art. 400 alin. (1) prevedeau: "Contestația se introduce la instanța de executare", iar conform art. 373 alin. (2): "Instanța de executare este judecătoria în circumscripția căreia se va face executarea, în afara cazurilor în care legea dispune altfel.". Instanța de executare era reprezentată de orice judecătorie în circumscripția cărora se efectuau acte de executare, astfel că aplicarea acestor dispoziții a condus la multiplicarea instanțelor de executare competente în cadrul unui dosar execuțional unic, cu consecința unor proceduri judiciare paralele, finalizate, uneori, cu hotărâri judecătorești contradictorii privitoare la chestiuni juridice identice⁶.

Odată cu adoptarea actualului Cod de procedură civilă, legiuitorul a optat pentru un alt criteriu de stabilire a instanței de executare, apt să asigure unicitatea acesteia și eliminarea, pe această cale, a inconvenientelor ce decurgeau din existența unor multiple instanțe de executare⁷. Astfel, competența teritorială a judecătoriei a fost determinată prin raportare la sediul executorului judecătoresc care efectuează executarea, în forma sa inițială art. 650 alin. (1) din Codul actual de procedură civilă prevăzând: "Instanța de executare este judecătoria în circumscripția căreia se află biroul executorului judecătoresc care face executarea, în afara cazurilor în care legea dispune altfel".

Dispozițiile sus-menționate au fost însă supuse controlului de constituționalitate și, prin Decizia nr. 348 din 17.06.2014, Curtea Constituțională a admis excepția de neconstituționalitate invocată și a declarat neconstituționale dispozițiile art. 650 alin. (1) din actualul Cod de procedură civilă⁸. În motivare, instanța de contencios constituțional a statuat: "Este adevărat că legea este cea care stabilește instanța competentă, însă din cauza generalității sale – circumscripția curții de apel -, textul

---

⁵ V.M. Ciobanu, T.C. Briciu, L.G. Zidaru, *Consecințele declarării neconstituționalității art. 650 alin. 1 din NCPC*, 2014, <https://www.juridice.ro/331838/consecintele-declararii-neconstititionalitatii-art-650-alin-1-din-ncpc.html>.

⁶ *Ibidem*.

⁷ *Ibidem*.

⁸ CCR, Decizia nr. 348 din 17 iunie 2014, publicată în M.Of. Partea I nr. 529 din 16 iulie 2014.

art. 650 alin. (1) din Codul de procedură civilă lasă o marjă largă de apreciere creditorului, care, în mod indirect, este cel care stabilește instanța de executare prin alegerea executorului judecătoresc.” De asemenea, Curtea a reținut că ”...textul de lege supus controlului de constituționalitate permite un criteriu subiectiv de apreciere din partea uneia dintre părțile în litigiu, ceea ce echivalează cu lipsa stabilirii cu precizie a instanței de executare competente, respectiv cu imposibilitatea cunoașterii de către debitor, în cauza dată, a acestei instanțe.”. În finalul deciziei, Curtea Constituțională a reținut că ”... în ceea ce privește stabilirea instanței de executare, aceasta trebuie să se circumscrie unor soluții clare și consacrate deja în legislație, precum judecătoria în circumscripția căreia se află imobilul, domiciliul sau sediul debitorului sau locul unde urmează să se facă executarea.”

Punând în acord cu legea fundamentală dispozițiile declarate neconstituționale, prin preluarea uneia dintre soluțiile propuse în cuprinsul deciziei sus-menționate, legiuitorul a stabilit, prin dispozițiile art. 651 C.proc.civ., alin. (1): ”Instanța de executare este judecătoria în a cărei circumscripție se află, la data sesizării organului de executare, domiciliul sau, după caz, sediul debitorului, în afara cazurilor în care legea dispune altfel. Dacă domiciliul sau, după caz, sediul debitorului nu se află în țară, este competentă judecătoria în a cărei circumscripție se află, la data sesizării organului de executare, domiciliul sau, după caz, sediul creditorului, iar dacă acesta nu se află în țară, judecătoria în a cărei circumscripție se află sediul biroului executorului judecătoresc investit de creditor.”. În conformitate cu dispozițiile alin. (2) al aceluiași text de lege, ”Schimbarea domiciliului sau sediului debitorului ori, după caz, al creditorului după începerea executării silite nu atrage schimbarea competenței instanței de executare.”.

Se constată, deci, că legiuitorul nu a abandonat principiul unicității instanței de executare, ci doar a schimbat criteriul de determinare a competenței, alegând o soluție deja consacrată în legislație. Mai mult, instanța de executare va rămâne unică pe toată durata executării silite, indiferent după cum debitorul își schimbă sau nu domiciliul/sediul ulterior sesizării organului de executare.

În cele ce urmează, vom analiza cele două orientări jurisprudențiale pentru a determina care dintre acestea corespunde voinței legiuitorului.

Discuții privind competența teritorială a instanței investite cu soluționarea contestației la executare, în condițiile pluralității de debitori având domiciliu sau, după caz, sedii diferite.

Orientări jurisprudențiale

1. Competența teritorială de soluționare a contestației la executare aparține judecătorei în a cărei circumscripție își are domiciliul/sediul acel debitor care a formulat contestația

În sprijinul acestei soluții s-a reținut că în cazul contestației la executare competența teritorială este una exclusivă, iar în lipsa unei dispoziții legale care să prevadă că instanța care a pronunțat încheierea de încuviințare a executării silite rămâne competentă să soluționeze toate cererile ulterioare în materie de executare silită, încuviințarea executării silite împotriva tuturor debitorilor nu atrage în mod automat competența instanței și pentru soluționarea contestației la executare⁹.

În opinia noastră, această abordare neglijează principiul instanței unice de executare, iar aplicarea acesteia ar conduce la un regres, permițând, cel puțin teoretic, existența a tot atâtea instanțe de executare câți debitori cu domiciliu/sedii diferite sunt vizați de actele de executare.

Argumentul care fundamentează această soluție este, în opinia noastră, discutabil. Astfel, împrejurarea că nu există nicio dispoziție legală care să prevadă în mod expres că, odată pronunțată încheierea de încuviințare a executării silite, instanța de executare va rămâne competentă să soluționeze orice incident ivit în cursul executării, nu este suficientă pentru a se concluziona în sensul stabilirii competenței teritoriale exclusiv prin raportare la domiciliul sau sediul debitorului contestator.

Fiind vorba despre o situație lipsită de o reglementare expresă, devin incidente dispozițiile art. 5 alin. (3) C.proc.civ., potrivit cărora soluționarea problemei de drept se face prin aplicarea normelor privitoare la situații asemănătoare. Astfel de norme sunt art. 112 alin. (1) teza întâi C.proc.civ., potrivit căruia: "Cererea de chemare în judecată a mai multor părți poate fi introdusă la instanța competentă pentru oricare dintre aceștia" și art. 116 C.proc.civ., în conformitate cu care: "Reclamantul are alegerea între mai multe instanțe deopotrivă competente".

Or, se constată că soluția jurisprudențială în discuție nu are în vedere aplicarea prin analogie a dispozițiilor sus-amintite. Utilizând raționamentul potrivit căruia competența se determină exclusiv prin raportare la domiciliul sau sediul debitorului

---

⁹ ICCJ, Decizia nr. 529 din 17 martie 2021, <http://www.scj.ro/1093/Detalii-jurisprudenta?customQuery%5B0%5D.Key=id&customQuery%5B0%5D.Value=177289>.

care a introdus contestația, iar dispozițiile art. 112 alin. (1) și art. 116 din C.proc.civ. nu se aplică prin analogie, se constată că în practică s-ar putea ivi o situație de impas.

Astfel, în ipoteza puțin probabilă, dar nu imposibilă, în care toți debitorii ar formula o contestație unică împotriva unor acte de executare identice sau a executării silite înseși, instanța s-ar găsi fie în situația de a reconsidera propriul raționament și de a aplica prin analogie dispozițiile art. 112 alin. (1) și art. 116 C.proc.civ., pentru a asigura judecarea unitară a cauzei, fie de a își menține raționamentul și de a disjunge, în consecință, cauza, declinându-și competența în favoarea judecătorilor competente, în funcție de domiciliile/sediile debitorilor. Cea din urmă soluție ar prezenta gravul inconvenient de a fi contrară unei bune administrări a justiției, creându-se premisele pronunțării unor hotărâri diferite sau chiar contradictorii, cu privire chestiuni juridice identice.

Soluția analizată nu și-ar găsi justificare nici în planul protecției debitorului care, pretinzându-se vătămat de actele de executare, formulează contestație la executare. Astfel, nu există nicio rațiune pentru a asigura, în această fază a procesului civil, proximitatea instanței de executare în raport cu domiciliul debitorului contestator, întrucât, astfel cum s-a arătat în literatura de specialitate, în faza executării silite debitorul nu beneficiază de prezumția de bună-credință aplicabilă pârâtului în faza judecării¹⁰.

2. Competența teritorială de soluționare a contestației aparține judecătoriei care a pronunțat încheierea de încuviințare a executării silite, ca instanță de executare

Această soluție a fost, de asemenea, fundamentată pe caracterul exclusiv al competenței teritoriale a judecătoriei, în cazul contestației la executare. S-a reținut, însă, că instanța de executare este cea instanță care a încuviințat executarea silită, executorul judecătoresc fiind cel care, depunând cererea de încuviințare la una dintre instanțele deopotrivă competente în raport cu sediul unor debitori, a fixat, în mod definitiv, competența de soluționare a cauzei în favoarea instanței

---

¹⁰ E. Oprina în V.M. Ciobanu, M. Nicolae (coord.), *Noul Cod de procedură civilă comentat și adnotat, Vol. II*, Editura Universul Juridic, București, 2016, pag. 408; V.M. Ciobanu, T.C. Briciu, L.G. Zidaru, „Consecințele declarării neconstituționalității art. 650 alin. 1 din NCPC”, 2014, <https://www.juridice.ro/331838/consecintele-declararii-neconstititionalitatii-art-650-alin-1-din-ncpc.html>.

Discuții privind competența teritorială a instanței investite cu soluționarea contestației la executare, în condițiile pluralității de debitori având domiciliu sau, după caz, sedii diferite.

Orientări jurisprudențiale

sesizate, conform dispozițiilor art. 112 și art. 116 C.proc.civ., aplicate prin analogie¹¹.

Soluția sus-menționată asigură unicitatea instanței de executare, prevenind riscul unor proceduri paralele și pronunțării unor hotărâri contradictorii cu privire la aceeași executare. Această orientare corespunde și opiniei exprimate de INM în cadrul întâlnirilor privind unificarea practicii judiciare, conform căreia, în lumina principiului unicității instanței de executare și având în vedere dispozițiile art. 112 alin. (1) C.proc.civ., care reglementează competența teritorială alternativă în situația pluralității de părți, competența de soluționare a contestației la executare aparține judecătorei care a încuviințat executarea silită, dacă aceasta a fost competentă din punct de vedere teritorial¹².

Necesitatea și importanța aplicării prin analogie a dispozițiilor care reglementează posibilitatea reclamantului de a alege dintre instanțele deopotrivă competente pentru oricare dintre părți, în scopul asigurării unei judecăți unitare a cauzei, a fost afirmată, de asemenea, și în literatura de specialitate¹³.

Apreciem că în mod judicios s-a reținut că îi revine executorului judecătoresc prerogativa de a alege dintre instanțele deopotrivă competente, întrucât, deși poziția acestuia în faza executării silite nu corespunde întru totul poziției reclamantului în faza judecătorei, executorul judecătoresc acționează în beneficiul creditorului, urmărind punerea în executare a titlului executoriu.

În concluzie, se poate constata că ambele orientări jurisprudențiale au apreciat că, în cazul contestației la executare, competența teritorială a judecătorei este exclusivă¹⁴. Cu toate acestea, practica judiciară, inclusiv a instanței supreme, a

---

¹¹ ICCJ, Decizia nr. 475 din 11 martie 2021, <http://www.scj.ro/1093/Detail-jurisprudenta?customQuery%5B0%5D.Key=id&customQuery%5B0%5D.Value=177281>.

¹² Minuta întâlnirii președinților secțiilor civile ale ICCJ și curților de apel, Brașov, 10-11 iunie 2021, pag. 100-103, <http://inm-lex.ro/wp-content/uploads/2021/07/Minuta-intalnire-dr-civil-Brasov-10-11-iunie-2021.pdf>.

¹³ G. Boroi, M. Stancu, *op. cit.*, pag. 1056.

¹⁴ În sensul că, în materia executării silite, competența teritorială este supusă regulilor generale, urmând a fi calificată de ordine privată sau de ordine publică după cum părțile pot sau nu să dispună de drepturile și obligațiile care intră în conținutul raportului juridic execuțional, a se vedea L. Gh. Zidaru, „Este competența instanței de executare de ordine

oferit soluții diametral opuse în ceea ce privește judecătoria competentă din punct de vedere teritorial să judece contestația la executare în situația pluralității de debitori având domiciliul sau sedii diferite. Așa cum am arătat, în opinia noastră soluția preferabilă este aceea potrivit căreia instanța competentă este judecătoria care a pronunțat încheierea de încuviințare a executării silită, prin aceasta asigurându-se aplicarea principiului unicității instanței de executare.

Apreciem însă că, poate mai important decât identificarea acelei soluții care se impune a fi reținută în viitor, ar fi analiza oportunității recurgerii la mecanismele de unificare a practicii judiciare, puse la dispoziție de către legiuitor. Perpetuarea incertitudinii asupra modului de interpretare și aplicare a dispozițiilor care reglementează competența instanței de executare aduce grave atingeri principiului celerității procedurii execuționale, provocând tergiversarea soluționării contestațiilor la executare, prin declinări reciproce de competență și sesizarea instanțelor superioare comune, în vederea soluționării conflictelor negative de competență.

Nota redacției: Ulterior redactării prezentului articol, prin Decizia nr. 20/2021 (M.Of. nr. 1083 din 11 noiembrie 2021), Înalta Curte de Casație și Justiție, Completul competent să judece recursurile în interesul legii, a admis recursul în interesul legii formulat de Colegiul de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție și a stabilit:

„În interpretarea și aplicarea unitară a dispozițiilor art. 651 alin. (1), art. 666, art. 712, art. 714 și art. 112 din Codul de procedură civilă, instanța de executare competentă teritorial să soluționeze contestația la executare propriu-zisă formulată de unul dintre debitorii la care se referă titlul executoriu este judecătoria care a încuviințat executarea silită a aceluși titlu executoriu, în afara cazurilor în care legea dispune altfel”.